

УДК 658.5.018:656.1

*О. О. Олійник,**к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,**Дніпровський державний аграрно-економічний університет**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5657-3105>**Є. О. Олійник,**к. е. н., докторант кафедри підприємництва та економіки підприємства,**Дніпровський університет митної справи та фінансів**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6512-7235>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.7.93

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНОЮ ЛОГІСТИКОЮ

O. Oliynyk,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance,
Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University

Ye. Oliynyk,

PhD in Economics, Doctoral candidate, Department of Entrepreneurship
and Enterprise Economics, Dnipro University of Customs and Finance

INCREASING THE COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE IN THE TRANSPORT LOGISTICS MANAGEMENT SYSTEM

У статті проведено комплексне дослідження теоретичних та практичних аспектів підвищення конкурентоспроможності підприємства через вдосконалення системи управління транспортною логістикою. Наведено модель транспортної логістики з її інформаційно-управлінським контуром у забезпеченні руху матеріальних потоків. Проаналізовано ключові фактори, що впливають на ефективність логістичних процесів і визначають конкурентні позиції підприємства на ринку. Обґрунтовано важливість впровадження сучасних інформаційних технологій, цифрових систем моніторингу та управління транспортними потоками, а також оптимізації маршрутів і зниження логістичних витрат. Розглянуто практичні заходи щодо підвищення ефективності транспортної логістики, які включають інтеграцію транспортних і складських операцій, застосування інноваційних рішень та координацію управлінських процесів. Запропоновані напрями підвищення ефективності логістичної системи спрямовані на формування стійких конкурентних переваг підприємства, підвищення швидкості обслуговування клієнтів, зниження витрат і забезпечення довгострокового стратегічного розвитку.

The article presents a comprehensive study of theoretical and practical aspects of increasing the competitiveness of an enterprise by improving the transport logistics management system. In particular, modern approaches to the organization of transport flows, management of material, information and financial flows are analyzed, and their impact on the overall efficiency of the enterprise and its position in the market is determined.

A model of transport logistics is presented, which includes the main elements: input and output flows, transport system, warehouse infrastructure, information and management circuit and management decisions. Particular attention is paid to the information and management circuit as a key mechanism for coordinating and controlling all logistics processes, which ensures timely decision-making on route optimization, choice of transport modes and resource allocation.

The article examines in detail the key factors that determine the efficiency of transport logistics and the competitive advantages of the enterprise, including: the efficiency of product delivery, minimizing logistics costs, reliability and safety of transportation, integration of warehouse and transport operations, as well as the use of modern information technologies and digital monitoring systems.

The need to implement innovative solutions, such as automated supply chain management systems, electronic document management, digital cargo tracking and the use of analytical tools for forecasting demand and planning routes, is substantiated. Such measures allow to increase the accuracy of logistics processes, reduce the risks of delays and damage to products, ensure the flexibility and adaptability of the supply system to changes in the market environment.

The proposed directions for increasing the efficiency of transport logistics are aimed at forming sustainable competitive advantages of the enterprise, increasing the speed and quality of customer service, reducing transportation and storage costs, as well as ensuring long-term strategic development and financial stability. Thus, the study confirms that an integrated and optimized transport logistics system is a key factor in increasing the competitiveness of an enterprise in modern market conditions.

Ключові слова: конкурентоспроможність, транспортна логістика, управління, логістичні витрати, оптимізація, ефективність, постачальники, споживачі.

Key words: competitiveness, transport logistics, management, logistics costs, optimization, efficiency, suppliers, consumers.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В сучасних умовах глобалізації, цифровізації економіки та загострення конкурентної боротьби між суб'єктами господарювання, особливого значення набуває потреба підприємств до ефективного управління логістичними процесами. Це зумовлено зростанням вимог споживачів до швидкості, надійності та гнучкості поставок щодо необхідності удосконалення логістичних систем, зокрема їх транспортної складової, яка виступає ключовим елементом системи постачання і забезпечує фізичне переміщення товарів від виробника до кінцевого споживача, формуючи при цьому значну частку загальних логістичних витрат підприємства.

Ефективність транспортної логістики безпосередньо впливає на результати діяльності підприємства та його конкурентоспроможність, оскільки визначає рівень витрат на транспортування, швидкість обробки замовлень, своєчасність поставок та рівень задоволеності клієнтів. Рациональна організація транспортних потоків, оптимізація маршрутів перевезень, вибір економічно доцільних видів транспорту, а також використання сучасних інформаційних технологій (GPS-моніторинг, системи управління транспортом (TMS), цифрові платформи логістики) дозволяють суттєво підвищити ефективність функціонування підприємства.

Водночас недостатня ефективність транспортної логістики призводить до негативних наслідків, зокрема зростання витрат на перевезення, збільшення часу доставки, виникнення затримок та порушення договірних зобов'язань, що у свою чергу знижує рівень довіри клієнтів, погіршує імідж підприємства на ринку та може спричинити втрату конкурентних позицій. Особливо гостро ці проблеми проявляються в умовах нестабільного зовнішнього середовища, коливань цін на паливо, змін у транспортній інфраструктурі та логістичних обмежень. Окрім цього, тут важливо враховувати й інтеграцію транспортної логістики з іншими елементами логістичної системи підприємства: закупівлі, складське господарство, управління запасами та розподіл продукції.

Внаслідок чого, лише досягнення синергічного ефекту, як комплексного підходу до управління логістикою, дозволяє зменшити загальні витрати та підвищити рівень обслуговування споживачів. Тому підвищення ефективності транспортної логістики є одним із пріоритетних напрямів розвитку сучасних підприємств, що прагнуть забезпечити свою конкурентоспроможність, стійкість та адаптивність до змін ринкового середовища. Це звичайно потребує впровадження інноваційних підходів, використання сучасних технологій та постійного вдосконалення управлінських рішень у сфері логістики.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання управління транспортною логістикою та її впливу на конкурентоспроможність підприємства досліджували велика плеяда зарубіжних і вітчизняних учених. Так сучасні аспекти транспортної логістики досліджуються у працях Крістофера М., Бауерсокса Д. Дж., Клосса Д. Дж., Купера М. [1—2] та інших зарубіжних учених.

У їх роботах логістика розглядається як стратегічний чинник формування конкурентних переваг підприємства, а також як інструмент оптимізації витрат і підвищення ефективності діяльності.

Вітчизняні науковці, такі як: О.Є. Гудзь, Н.В. Іванова, О.В. Коваленко, Є.В. Крикавський, С.В. Лиса, М.А. Окландер, Л.Г. Мельник, О.П. Петренко, С.В. Романенко, І.Г. Смирнов [3—12] та багато інших, досліджують не лише теоретичні засади функціонування логістичних систем, а й практичні підходи щодо оптимізації транспортних процесів, впровадження цифрових рішень, підвищення ефективності логістики з метою зміцнення конкурентних позицій підприємств в умовах ринкових змін та політичних викликів.

Водночас сучасні умови конкурентного господарювання потребують подальшого дослідження інтеграції цифрових технологій у логістичні процеси.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Проаналізувати роль транспортної логістики у формуванні конкурентоспроможності підприємства та визначити основні напрями підвищення її ефективності для зміцнення ринкових позицій, оптимізації ресурсів, підвищення якості обслуговування клієнтів і забезпечення сталого його стратегічного розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Витоки транспортної логістики беруть початок у найдавніших формах організації перевезень і поступово еволюціонували від простого переміщення товарів до складної системи управління матеріальними потоками. Її розвиток тісно пов'язаний із прогресом транспорту, торгівлі та технологій.

На сьогодні транспортна логістика є невід'ємною складовою загальної логістичної системи підприємства і охоплює комплекс процесів, пов'язаних з плануванням, організацією, управлінням та контролем переміщення матеріальних потоків. Транспортна логістика організовує фізичне переміщення продукції від постачальників до підприємства та від підприємства до кінцевих споживачів, створюючи при цьому безперервний та узгоджений ланцюг поставок, включаючи планування маршрутів, вибір оптимальних видів транспорту, координа-

цію складських та розподільчих операцій, що відбувається за такою класичною схемою (рис. 1).

У спрощеному вигляді модель транспортної логістики охоплює взаємопов'язані елементи, що забезпечують ефективне переміщення вантажів і починається з вхідних потоків, які представлені матеріальними ресурсами, товарами або сировиною які підлягають транспортуванню. В процесі беруть участь суб'єкти логістики постачальники, перевізники, посередники та споживачі, які формують і реалізують логістичні зв'язки.

Переміщення вантажів здійснюється за допомогою транспортної системи, що включає різні види транспорту, маршрути та відповідну інфраструктуру. Важливу роль у цьому процесі відіграє складська інфраструктура, яка забезпечує зберігання, обробку та перерозподіл вантажів, де координація всіх операцій здійснюється через інформаційну систему, відповідальну за планування, контроль і супровід перевезень.

За своїм основним призначенням транспортна логістика забезпечує фізичне переміщення продукції від постачальників до підприємства та від підприємства до кінцевих споживачів, формуючи цілісний і безперервний ланцюг поставок, виступаючи сполучною ланкою між усіма учасниками господарського процесу вона поєднує етапи закупівлі, виробництва та збуту. У межах цієї системи відбувається організація та координація руху матеріальних потоків, що передбачає вибір оптимальних маршрутів перевезення, відповідних видів транспорту, а також ефективне використання транспортної інфраструктури.

Важливим аспектом тут є узгодження графіків поставок із виробничими потребами підприємства та попитом споживачів, що дозволяє уникати затримок, простоїв і накопиченню надлишкових запасів. Крім того, транспортна логістика тісно пов'язана з інформаційними потоками, які забезпечують планування, контроль і моніторинг перевезень у реальному часі. Це дає можливість оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища, знижувати витрати та підвищувати надійність постачання. При цьому ключове значення мають управлінські рішення, які визначають вибір оптимальних маршрутів, виду транспорту та спрямовані на мінімізацію витрат і часу доставки. Завершальним етапом є формування вихідних потоків своєчасна доставка продукції кінцевому споживачу з урахуванням вимог до якості та ефективності.

В даному випадку транспортна логістика не лише забезпечує переміщення продукції, а й формує ефективну систему управління потоками інформаційно-управлінський контур, який спрямований на оптимізацію витрат, скорочення часу до-

Рис. 1. Модель транспортної логістики

Рис. 2. Інформаційно-управлінський контур моделі транспортної логістики

ставки та підвищення якості обслуговування споживачів, що виступає ключовою складовою моделі (рис. 2).

Інформаційно-управлінський контур є ключовою складовою моделі транспортної логістики, оскільки забезпечує координацію, контроль і оптимізацію всіх логістичних процесів. Він охоплює збір, обробку та передачу інформації про рух вантажів, стан запасів, маршрути перевезень і виконання замовлень. Завдяки інформаційно-управлінському контуру приймаються обґрунтовані управлінські рішення щодо вибору оптимальних маршрутів, видів транспорту, графіків доставки та раціонального розподілу ресурсів. Це дозволяє своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища, мінімізувати витрати, знижувати ризики затримок і забезпечувати узгодженість дій усіх учасників ланцюга поставок. В результаті підвищується загальна ефективність транспортної логістики, що проявляється у скороченні часу доставки, зниженні логістичних витрат і підвищенні якості обслуговування споживачів.

Ефективність транспортної логістики безпосередньо впливає на рівень витрат підприємства, швидкість обслуговування клієнтів, надійність і своєчасність поставок, що в свою чергу визначає конкурентоспроможність підприємства на ринку, де серед основних завдань транспортної логістики слід виділити:

1. Оптимізація транспортної логістики один із ключових напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства та його конкурентоспроможності, включає комплекс заходів спрямованих на забезпечення раціонального планування перевезень, ефективного використання транспортних ресурсів та зниження логістичних витрат.

Одним із важливих аспектів оптимізації є планування маршрутів перевезення, що передбачає вибір найкоротших або найшвидших шляхів доставки з урахуванням вартості, часу, наявності транспортних засобів, стану дорожньої інфраструктури та потенційних ризиків, таких як затори, погодні умови чи технічні неполадки. А використання сучасних інформаційних технологій, таких як системи управління транспортом (TMS), GPS-моніторинг та геоінформаційні системи, дозволяє підприємству оперативно прогнозувати та коригувати маршрути, підвищуючи ефективність руху вантажів і скорочуючи непотрібні витрати. Крім економічної вигоди, планування маршрутів забезпечує своєчасність до-

ставки, стабільність виробничих процесів і високий рівень задоволеності клієнтів.

Не менш важливим є мінімізація транспортних витрат, що включає економічно обґрунтований вибір видів транспорту, використання комбінованих перевезень та раціональне завантаження транспортних засобів. Такий підхід з використання ресурсів дозволяє зменшити витрати на паливо, обслуговування транспорту, оплату праці персоналу та інші складові логістичних витрат, а регулярний контроль і аналіз цих показників за допомогою спеціалізованих програмних засобів, дозволяє своєчасно виявляти не-ефективні ділянки та приймати управлінські рішення для їх корекції. Внаслідок чого економія, отримана за рахунок мінімізації витрат, дає підприємству можливість пропонувати конкурентні ціни, інвестувати у розвиток виробництва та підвищувати якість обслуговування клієнтів.

Оптимізація маршрутів перевезення та мінімізація транспортних витрат є взаємопов'язаними процесами, які забезпечують ефективне управління транспортною логістикою. Їхнє впровадження дозволяє підприємству раціонально використовувати ресурси, підвищувати оперативність і надійність доставки, скорочувати витрати та формувати стійкі конкурентні переваги на ринку.

2. Своєчасність поставок і високий рівень обслуговування клієнтів є невід'ємними складовими ефективною транспортної логістики та ключовими факторами конкурентоспроможності підприємства. В умовах сучасного ринку, де швидкість реакції на замовлення і надійність постачання продукції визначають лояльність споживачів, здатність підприємства забезпечити оперативну і точну доставку стає вирішальним елементом успішної діяльності.

Своєчасність поставок передбачає ретельне планування логістичних процесів з урахуванням графіків виробництва, стану транспортної інфраструктури та потенційних ризиків, які можуть спричинити затримки, а використання сучасних інформаційних систем для моніторингу вантажів у реальному часі, автоматизованого планування маршрутів та прогнозування логістичних ризиків, дозволяє підприємству оперативно реагувати на непередбачувані обставини. Своєчасна доставка гарантує безперервність виробничого циклу, знижує витрати на зберігання та до-поміжні операції, а також сприяє задоволенню потреб споживачів у швидкому і надійному отриманні продукції.

Підвищення рівня обслуговування клієнтів тісно пов'язане з якістю логістичного сервісу, воно включає своєчасну і безпечну доставку вантажів, можливість відстеження переміщення продукції, надання клієнтам актуальної інформації про стан замовлення, гнучкі умови доставки та індивідуальний підхід до потреб споживачів. Високий рівень сервісу формує позитивний імідж підприємства, підвищує довіру і лояльність клієнтів, що в результаті створює стійкі конкурентні переваги на ринку.

Комплексний підхід до забезпечення своєчасності поставок і високого рівня обслуговування, потребує інтеграції управління транспортними потоками, контро-

лю за витратами та впровадження цифрових рішень. Використання інформаційних технологій та систем автоматизації систем управління транспортом (TMS), GPS-моніторингу, електронного документообігу та інших IT-інструментів, дозволяє підприємству забезпечити прозорість операцій, своєчасність виконання замовлень та оперативне прийняття рішень у випадку непередбачуваних ситуацій, а також підвищити ефективність перевезень, отримувати аналітичні дані для подальшого стратегічного планування та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Своєчасність поставок та високий рівень сервісу виступають ключовими чинниками зміцнення конкурентоспроможності підприємства, це дозволяє забезпечити стабільність виробничих і постачальницьких процесів, підвищити задоволеність клієнтів і зміцнити репутацію на ринку, створюючи основу для стійкого розвитку та довгострокових конкурентних переваг.

Загалом транспортна логістика виступає ключовим інструментом управління матеріальними потоками, який забезпечує економію ресурсів, підвищення продуктивності і створює додаткову вартість для підприємства через покращення якості обслуговування клієнтів та оперативності виконання замовлень, формує його конкурентоспроможність, оскільки безпосередньо впливає на швидкість, надійність та вартість доставки продукції.

Ефективна організація транспортних процесів дозволяє підприємству не лише зменшити витрати на перевезення, а й підвищити рівень обслуговування клієнтів, що безпосередньо позначається на його ринкових позиціях, і стає ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Оскільки організація транспортних процесів безпосередньо впливає на витрати, швидкість та надійність поставок, якість обслуговування клієнтів і стратегічний розвиток підприємства, то раціонально організована логістика дозволяє оптимізувати маршрути перевезень, забезпечити правильне завантаження транспортних засобів, обирати економічно вигідні види транспорту та застосовувати сучасні технології моніторингу. Такий підхід зменшує транспортні витрати та дає змогу пропонувати конкурентну ціну на продукцію чи послугу, що підвищує ринкову привабливість підприємства.

Своєчасна доставка продукції є критичною для задоволення потреб споживачів, тому одна із функцій транспортної логістики направлена на забезпечення контролю за виконанням графіків перевезень, прогно-

зування можливих затримок та оперативне реагування на непередбачувані обставини. Надійність і передбачуваність поставок зміцнюють довіру клієнтів, формують їхню лояльність і сприяють зростанню конкурентних переваг підприємства.

Транспортна логістика також безпосередньо впливає на рівень обслуговування клієнтів. Своєчасна і безпечна доставка, можливість відстеження вантажів у режимі реального часу та гнучкі умови поставки дозволяють підприємству забезпечити високий рівень сервісу, підвищують його репутацію та формують позитивний імідж серед споживачів.

Важливим елементом сучасної транспортної логістики є використання інформаційних технологій (системи управління транспортом (TMS), GPS-моніторинг, автоматизація документообігу, IoT-пристрої тощо), які дозволяють підвищити ефективність логістичних процесів, забезпечити прозорість операцій, швидше приймати управлінські рішення та адаптуватися до змін ринкового середовища. Завдяки цим факторам транспортна логістика впливає на стратегічний розвиток підприємства, а оптимізація ресурсів, зменшення витрат, підвищення продуктивності та швидка реакція на зміни попиту створюють довгострокові конкурентні переваги, дозволяють виходити на нові ринки і зменшувати ризики, пов'язані з логістичними затримками, що формує стійку позицію підприємства на ринку.

Виходячи з того, що конкурентоспроможність підприємства визначається його здатністю ефективно задовольняти потреби споживачів, оптимально використовувати ресурси, швидко реагувати на зміни ринку та підтримувати високий рівень якості продукції чи послуг, підвищення конкурентоспроможності потребує комплексного підходу та інтеграції основних напрямів свого управління (рис. 3).

Серед вищезазначених напрямів, оптимізація виробничих процесів і логістичних ланцюгів є базовою передумовою підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Вона передбачає формування узгодженої системи управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками, що забезпечує зниження витрат, підвищення якості продукції та швидкості обслуговування клієнтів. Основним вектором тут є впровадження автоматизованих систем управління, удосконалення технологічних процесів, розвиток транспортної та складської логістики, а також ефективне управління запасами. При цьому інтеграція виробничих і логістичних стратегій дозволяє синхронізувати вироб-

Рис. 3. Основні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства

ництво з попитом і підвищити ефективність ланцюгів постачання.

Важливим чинником розвитку підприємства є активне впровадження інновацій і сучасних технологій. Використання цифрових рішень у виробництві, логістиці та управлінні сприяє інтеграції бізнес-процесів і підвищенню прозорості діяльності. Застосування аналітичних платформ і технологій Big Data дозволяє прогнозувати попит і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Окрім цього, розвиток продуктових інновацій і модернізація продукції розширюють ринкові можливості підприємства, а автоматизація процесів сприяє зниженню витрат і підвищенню загальної ефективності.

Ефективні маркетингові стратегії виступають важливим інструментом зміцнення позицій підприємства на ринку, які базуються на глибокому аналізі ринкового середовища та потреб споживачів, що дозволяє визначити перспективні напрями розвитку. Сегментація клієнтів і персоналізація пропозицій підвищують їхню привабливість, а активна комунікація та розвиток бренду сприяють формуванню довіри. Крім того, використання сучасних каналів просування і збуту забезпечує ефективне охоплення цільової аудиторії та зростання обсягів реалізації.

Підвищення якості продукції та послуг є необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Воно передбачає впровадження систем управління якістю, зокрема ISO та HACCP, що забезпечують відповідність міжнародним стандартам. Важливим є контроль якості на всіх етапах виробництва від постачання сировини до реалізації готової продукції. Розвиток сервісного та післяпродажного обслуговування підвищує рівень задоволеності клієнтів, а впровадження інновацій у дизайн і функціональність продукції формує позитивний імідж підприємства.

Немаловажним напрямом у підвищенні конкурентоспроможності є адаптація підприємства до зовнішнього середовища, що забезпечує його стійкість в умовах невизначеності. Даний підхід передбачає здатність підприємства швидко реагувати на зміни ринку, законодавства та економічної ситуації через гнучкість виробничих і логістичних процесів. Важливу тут роль відіграє стратегічне планування з урахуванням ризиків, а також формування резервів для мінімізації впливу негативних факторів. При цьому розвиток партнерських відносин сприятиме зміцненню позицій підприємства та розширенню можливостей співпраці.

Завершальним елементом забезпечення ефективного функціонування підприємства є фінансова стійкість та раціональне використання ресурсів, яке досягається через оптимізацію витрат і ефективне управління грошовими потоками, що підтримує платоспроможність підприємства. Так залучення інвестицій сприятиме розвитку нових напрямів діяльності, а управління ризиками та диверсифікація джерел доходів знизять залеж-

ність від зовнішніх факторів. Внаслідок чого функція контролю за використанням матеріальних і нематеріальних ресурсів забезпечить підвищення загальної результативності діяльності підприємства.

Між транспортною логістикою і конкурентними перевагами підприємства на ринку існує нерозривний зв'язок, більше того, транспортна логістика має прямий вплив на конкурентоспроможність підприємства, оскільки визначає швидкість, надійність та вартість доставки продукції. Тому з точки зору стратегічного розвитку, ефективна транспортна логістика дозволяє підприємству оптимізувати витрати, скоротити час постачання, забезпечити високу якість обслуговування клієнтів та гнучко реагувати на зміни ринкового попиту. Це створює конкурентні переваги, підвищує лояльність споживачів і сприяє зміцненню позицій підприємства на ринку в довгостроковій перспективі (рис. 4).

Вплив транспортної логістики на конкурентоспроможність підприємства є стратегічним і багатограним, оскільки вона безпосередньо формує здатність підприємства швидко, ефективно та економічно забезпечувати доставку продукції на ринок. Транспортна логістика виступає ключовим елементом ланцюга поставок, визначаючи не лише оперативну діяльність, а й довгострокові перспективи розвитку підприємства. Її вплив можна розглядати через кілька взаємопов'язаних аспектів.

По-перше, економічний аспект транспортної логістики проявляється у зменшенні витрат на перевезення та зберігання продукції. Раціональне планування маршрутів, використання оптимальних видів транспорту та контроль вантажопотоків дозволяють підприємству значно скоротити логістичні витрати, підвищити рентабельність і ефективність використання ресурсів. Це створює фінансову базу для подальших інвестицій у розвиток виробництва та розширення ринкової присутності.

По-друге, оперативний вплив пов'язаний із швидкістю реагування підприємства на потреби ринку. Ефективна транспортна логістика дозволяє скорочувати час доставки продукції, оперативно виконувати замовлення клієнтів та забезпечувати безперервність поставок, що сприяє підвищенню задоволеності споживачів і зміцнює репутацію підприємства як надійного постачальника.

По-третє, якісний аспект полягає у забезпеченні збереження продукції, стабільної якості обслуговування та своєчасності доставки. Організація логістичних процесів із використанням сучасних систем контролю та моніто-

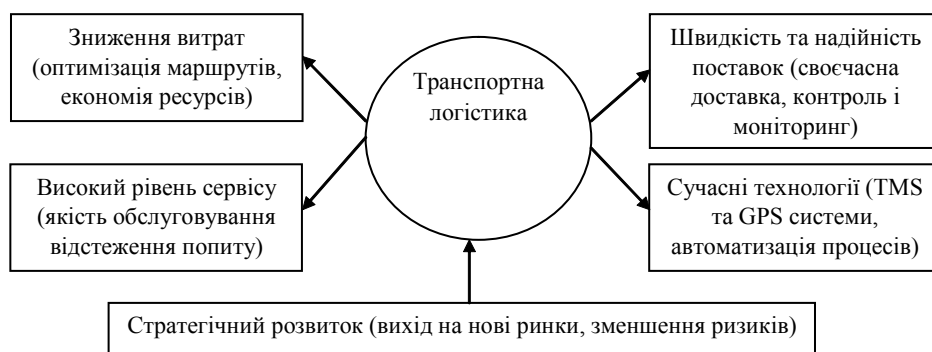

Рис. 4. Вплив транспортної логістики на конкурентоспроможність підприємства

рингу дозволяє зменшити ризик пошкодження товарів, уникати прострочень і підтримувати високі стандарти обслуговування. Надійність у постачанні формує довіру клієнтів і сприяє утриманню та розширенню ринкової частки підприємства.

Нарешті стратегічний вплив транспортної логістики проявляється у формуванні довгострокових конкурентних переваг. Вона дозволяє підприємству адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури, впроваджувати інноваційні технології в логістичні процеси, оптимізувати управління ланцюгами поставок і розширювати географію реалізації продукції. Це забезпечує стійкість підприємства на ринку, гнучкість у прийнятті стратегічних рішень та підвищує його здатність конкурувати на національному й міжнародному рівнях.

Отже, транспортна логістика є не лише інструментом поточного функціонування підприємства, а й важливим фактором його стратегічного розвитку. Вона визначає ефективність, надійність і гнучкість логістичних процесів, сприяє зниженню витрат, підвищенню якості обслуговування та формує довгострокову конкурентоспроможність підприємства на ринку.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Підвищення конкурентоспроможності підприємства в контексті управління транспортною логістикою є багатоплановим і системним процесом, який передбачає не лише оптимізацію виробничої і логістичної складової, а й комплексне вдосконалення усіх складових діяльності підприємства. До ключових напрямів цього процесу належать підвищення ефективності виробництва та логістичних операцій, покращення якості продукції та рівня сервісного обслуговування, впровадження інноваційних технологій у виробництво та логістику, розвиток стратегічно орієнтованих маркетингових заходів, а також ефективне управління ресурсами й адаптація до змін зовнішнього середовища.

Лише інтегрований підхід до реалізації цих напрямів дозволяє підприємству не просто закріпити свої позиції на ринку, а й сформувати стійкі конкурентні переваги, підвищити фінансові показники, забезпечити гнучкість у реагуванні на ринкові зміни та створити передумови для довгострокового й стабільного розвитку. Крім того, ефективна транспортна логістика сприяє скороченню витрат, оптимізації часу доставки, підвищенню надійності постачань та поліпшенню взаємодії з клієнтами, що безпосередньо впливає на загальний рівень конкурентоспроможності підприємства.

Література:

1. Christopher M. Logistics and Supply Chain Management. 6th ed. London: Pearson Education, 2022.
2. Bowersox D.J., Closs D.J., Cooper M. Supply Chain Logistics Management. 4th ed. New York: McGraw-Hill, 2019.
3. Гудзь О.Є. Управління логістичними процесами підприємства. Фінанси України. 2020. № 7. С. 98—105.
4. Іванова Н.В. Цифровізація логістичних процесів підприємства. Економіка і організація управління. 2022. № 1. С. 56—62.

5. Коваленко О.В. Управління логістикою підприємства. Монографія. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 250 с.

6. Крикавський Є.В. Логістика та управління ланцюгами поставок. Економіка України. 2017. № 5. С. 45—55.

7. Лиса С.В. Оптимізація транспортних потоків підприємства. Економічний простір. 2021. № 165. С. 134—138.

8. Окландер М.А. Сучасні тенденції розвитку логістики підприємства. Бізнес Інформ. 2018. № 10. С. 120—125.

9. Мельник Л.Г. Економіка логістичних систем. Монографія. Суми: Університетська книга, 2018. 420 с.

10. Петренко О.П. Ефективність транспортної логістики підприємства. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2021. № 74. С. 89—95.

11. Романенко С.В. Транспортна логістика в системі управління підприємством. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 6. С. 102—107.

12. Смирнов І.Г. Роль транспортної логістики у підвищенні конкурентоспроможності підприємства. Економіка та держава. 2019. № 3. С. 67—71.

References:

1. Christopher, M. (2022), Logistics and Supply Chain Management, 6th ed, Pearson Education, London, UK.
2. Bowersox, D.J., Closs, D.J., and Cooper, M. (2019), Supply Chain Logistics Management, 4th ed, McGraw-Hill, New York, USA.
3. Gudzy, O.E. (2020), "Management of logistics processes of the enterprise", *Finansy Ukrainy*, vol. 7, pp. 98—105.
4. Ivanova, N.V. (2022), "Digitalization of logistics processes of the enterprise", *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, vol. 1, pp. 56—62.
5. Kovalenko, O.V. (2019), *Upravlinnia lohistykoiu pidpriemstva* [Enterprise logistics management], ZNU, Zaporizhzhia, Ukraine.
6. Krykavsky, E.V. (2017), "Logistics and supply chain management", *Ekonomika Ukrainy*, vol. 5, pp. 45—55.
7. Lysa, S.V. (2021), "Optimization of transport flows of the enterprise", *Ekonomichnyy prostir*, vol. 165, pp. 134—138.
8. Oklander, M.A. (2018), "Modern trends in the development of enterprise logistics", *Biznes Inform*, vol. 10, pp. 120—125.
9. Melnyk, L.G. (2018), *Ekonomika lohistychnykh system* [Economics of logistics systems], Universytets'ka knyha, Sumy, Ukraine.
10. Petrenko, O.P. (2021), "Efficiency of transport logistics of the enterprise", *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, vol. 74, pp. 89—95.
11. Romanenko, S.V. (2021), "Transport logistics in the enterprise management system", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 6, pp. 102—107.
12. Smirnov, I.G. (2019), "The role of transport logistics in increasing the competitiveness of an enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 3, pp. 67—71.

Отримано редакцією журналу / Received: 20.03.26

Професійно рецензовано / Revised: 01.04.26

Схвалено до друку / Accepted: 09.04.26